

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jany Knotkové a soudkyň JUDr. Radky Šimkové a JUDr. Kateřiny Kodetové ve věci žalobkyně: **Česká republika - Ministerstvo financí**, IČO: 00006947, se sídlem Praha 1, Letenská 15, jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem Praha 2, Rašínovo nábřeží 42, proti žalované: **AKRO investiční společnost, a. s.**, IČO: 49241699, se sídlem Praha 6, Slunná 547/25, zastoupené JUDr. Jiřím Voršílkou, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 1535/4, o zaplacení částky 2.080.447.226,12 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobkyně proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 25. dubna 2016, č. j. 8 C 445/2014-145,

t a k t o :

Usnesení soudu prvního stupně se ve výroku I. mění tak, že řízení o zaplacení částky 2.080.447.226,12 Kč se nezastavuje.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným usnesením soud prvního stupně zastavil řízení v části, v níž se žalobkyně domáhala (po předchozím zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žaloby o částku 6.724.005 Kč) zaplacení částky 2.080.447.226,12 Kč (výrok I.), dále zastavil řízení v části, v níž se žalobkyně domáhala zaplacení úroku z prodlení z částky 6.724.005 Kč ve výši 8,05 % ročně od 30. 8. 2014 do zaplacení (výrok II.), a přerušil řízení v části, v níž se žalobkyně domáhala zaplacení úroku z prodlení z částky 2.080.447.226,12 Kč ve výši 8,05 % ročně od 30. 8. 2014 do zaplacení do pravomocného skončení řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 20 C 8/2006 (výrok III.). Rozhodnutí odůvodnil tím, že u Obvodního soudu pro Prahu 2 bylo vedeno řízení pod sp. zn. 21 C 44/2000 (dále první řízení), v němž se žalovaná (tam v postavení žalobkyně) domáhala proti žalobkyni (tam v postavení žalované) zaplacení náhrady škody z důvodu nesprávného úředního postupu spočívajícího jednak v činnosti notáře a jednak v nečinnosti Ministerstva financí, kdy v příčinné souvislosti došlo k neoprávněnému odčerpání finančních prostředků z účtu společnosti C. S. Fond, a. s. V prvním řízení bylo rozhodnuto rozsudkem ze dne 25. 1. 2005, č. j. 21 C 44/2000-218, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 16. 6. 2005, č. j. 21 C 44/2000-283, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2012, č. j. 35Co 34/2012-761, tak, že žalobkyni (tam v postavení žalované) byla uložena povinnost zaplatit žalované částku 1.043.891.167 Kč s příslušenstvím. Na základě tohoto rozsudku žalobkyně plnila. Nejvyšší soud ČR svým rozsudkem ze dne 25. 6. 2014, č. j. 30 Cdo 493/2013-863, posledně zmíněný rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud v Praze poté svým usnesením ze dne

31. 3. 2015, č. j. 35Co 34/2012- 985, zrušil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 25. 1. 2005, č. j. 24 C 44/2000- 218, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 16. 6. 2015, č. j. 21 C 44/2000--283, a řízení zastavil z důvodu zpětvzetí žaloby, k němuž došlo poté, kdy žalobkyně žalované zaplatila částku 2.080.447.226,12 Kč představující jistinu a část příslušenství podle zrušeného rozsudku. Dne 13. 1. 2006 bylo u Obvodního soudu pro Prahu 2 zahájeno řízení vedené pod sp. zn. 20 C 8/2006 (dále druhé řízení), v němž se žalovaná (tam opět v postavení žalobkyně) domáhala na žalobkyni z totožných důvodů zaplacení totožné částky jako v prvním řízení. Druhé řízení je přerušeno a dosud nebylo skončeno. Soud prvního stupně dovodil, že v rozsahu nároku na zaplacení částky 2.080.447.226,12 Kč je v této věci projednávaná věc totožná jako v druhém řízení. Z důvodu překážky věci zahájené proto v této části řízení zastavil (výrok I). Ohledně úroku z prodlení z částky 6.724.005 Kč soud prvního stupně uzavřel, že překážka věci zahájené dána není, neboť jde o příslušenství náhrady nákladů řízení podle zrušeného rozsudku, a řízení zastavil z důvodu částečného zpětvzetí žaloby (výrok II). Rovněž v části předmětu řízení, v níž se žalobkyně domáhala úroku z prodlení z částky 2.080.447.226,12 Kč, soud prvního stupně neshledal totožnost věci s jiným zahájeným řízením a k návrhu žalobkyně řízení ohledně uvedené částky přerušil do skončení druhého řízení (výrok III.), neboť v druhém řízení je řešena otázka existence hmotněprávního základu pro plnění žalobkyně, která je zásadní pro rozhodnutí o příslušenství.

Proti tomuto usnesení podala žalobkyně včasné odvolání, jímž napadla pouze výrok I. Své odvolání odůvodnila zejména tím, že důvody pro zastavení řízení nejsou dány, neboť v tomto řízení nejde o totožnou věc jako v řízení vedeném před Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. 20 C 8/2006, byť jsou obě řízení vedena mezi týmiž účastníky. Poukázala na to, že ve sporu vedeném pod sp. zn. 20 C 8/2006 se žalovaná (tam v postavení žalobkyně) vůči žalobkyni domáhá zaplacení náhrady škody, jež měla být způsobena nesprávným úředním postupem notáře a Finančně analytického útvaru Ministerstva financí. Podstata skutku tak leží v nejednání žalobkyně, jež mělo za následek odčerpání finančních prostředků žalované. Tato otázka je však z hlediska tohoto řízení pouze otázkou předběžnou, neboť žalobkyně se zde domáhá vydání bezdůvodného obohacení, jež žalované vzniklo tím, že jí žalobkyně zaplatila na základě pravomocného (později zrušeného) rozsudku Městského soudu v Praze, a tedy podstata skutku leží v plnění z důvodu, který odpadl. V této souvislosti poukázala na závěry vyjádřené v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2001, sp. zn. 20 Cdo 463/99. Současně poukázala na nutnost zohlednit v dané věci případné promlčení, neboť bylo-li by toto řízení zastaveno pro překážku věci zahájené, pak i za předpokladu, že by v řízení vedeném pod sp. zn. 20 C 8/2006 došlo k pravomocnému zamítnutí nároku žalované, nepředstavovalo by takové rozhodnutí exekuční titul, na jehož základě by se žalobkyně domohla vrácení zaplacené částky. Žalobkyně by se tak musela na soud obrátit s novou (totožnou) žalobou. Navrhla, aby odvolací soud usnesení (v napadeném výroku) změnil tak, že se řízení nezastavuje.

Žalovaná ve svém vyjádření k odvolání žalobkyně uvedla, že částku zaplacenou žalobkyní přijala na úhradu svého nároku na náhradu škody a nejde tedy o bezdůvodné obohacení. Tento nárok žalované existoval bez ohledu na to, zda byl později zrušeným rozsudkem přiznán, neboť rozsudek má pouze deklaratorní charakter.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek v mezích vytknutých odvoláním, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), aniž nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.). Poté dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je důvodné.

Podle § 83 odst. 1 o. s. ř. zahájení řízení brání tomu, aby o téže věci probíhalo u soudu jiné řízení.

Zmíněným ustanovením je vyjádřena překážka věci zahájené (litispendence), která vylučuje, aby v téže věci probíhalo další řízení. Překážka litispendence má povahu negativní procesní podmínky, k níž soud přihlíží z úřední povinnosti kdykoli za řízení (§ 103 o. s. ř.) a v případě, že v téže věci probíhají dvě řízení, musí soud později zahájené řízení zastavit (§ 104 odst. 1; *srov. Vážný 1576*). Pro posouzení, zda je dána překážka věci zahájené, je rozhodující stav v době rozhodnutí soudu v později zahájeném řízení, nikoliv stav v době zahájení pozdějšího řízení (*SoJ 97/03, NS 29 Odo 788/2002, srov. též Vážný 11934*).

Překážka litispendence tedy brání později zahájenému řízení v téže věci. O totožnou věc se jedná tehdy, je-li shodný předmět řízení, tj. žalobní petit (předmět procesního nároku) založený na stejných skutkových okolnostech (stejném skutkovém ději) a vystupují-li v řízeních stejní účastníci (*srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. března 2002, sp. zn. 22 Cdo 1646/2000, publikované pod č. 1103 ve svazku 15 Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu vydaného nakladatelstvím C. H. Beck*). Jinak řečeno, totožnost předmětu řízení předpokládá jak totožná skutková tvrzení žalobce, tak i totožný žalobní petit (*viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. května 2009, sp. zn. 23 Cdo 1692/2009*). Není samo o sobě významné, mají-li stejné osoby v novém řízení rozdílné procesní postavení (např. vystupovala-li osoba v původním řízení jako žalobce a v novém řízení jako žalovaný). Řízení se týká týchž osob rovněž v případě, jestliže v novém řízení vystupují právní nástupci (z důvodu universální nebo singulární sukcese) osob, které byly účastníky pravomocně skončeného řízení.

Na základě výše uvedeného je zřejmé, že soud prvního stupně nepostupoval správně. Ohledně zaplacení částky 2.080.447.226,12 Kč (ani v ostatních částech předmětu řízení) se v tomto řízení nemůže jednat o totožnou věc jako v druhém řízení (sp. zn. 20 C 8/2006), neboť v tomto řízení je skutkovým základem sporu žádost o vrácení plnění, které žalobkyně poskytla žalované na základě důvodu, který odpadl (zrušení rozsudku Nejvyšším soudem), zatímco ve druhém řízení je skutkovým základem sporu žádost o náhradu škody proti žalobkyni (tam žalované) na základě tvrzené odpovědnosti státu za škodu vzniklou v příčinné souvislosti s jednáním notáře a nečinností Ministerstva financí. Přestože je tedy okruh účastníků obou řízení stejný, skutkové vymezení sporu je zásadně odlišné, byť některé skutečnosti se vyskytují v obou věcech. Že se jedná o odlišné skutky, je zřejmé z toho, že bude-li v druhém řízení rozhodnuto (jakkoliv) o žalobě na náhradu škody, zůstane zcela nerozhodnut požadavek žalobkyně na vrácení zaplaceného plnění uplatněný v tomto řízení. Je tomu tak proto, že totožnost věci je narušena i ohledně uplatněného žalobního návrhu (petitu), neboť v tomto řízení se zaplacení dané částky domáhá žalobkyně, zatímco v druhém řízení se zaplacení částky domáhá žalovaná. Tuto skutečnost ve svých důsledcích pragmaticky vystihla žalobkyně v rámci svého odvolání, když poukázala na to, že bylo-li by řízení v této věci zastaveno pro překážku věci zahájené, nemohla by se domoci vrácení plnění na základě výsledku druhého řízení a byla by nucena podat novou, obsahově stejnou žalobu. I s ohledem na otázku promlčení lze tak jen žalobkyni přitakat, že takovým postupem by bylo porušeno její právo na spravedlivý proces.

Je tedy zřejmé, že v tomto a druhém řízení není zachována totožnost skutkového děje a tím není dána totožnost věci.

Ze shora uvedených důvodů odvolací soud usnesení v napadeném výroku změnil tak, že se řízení ohledně zaplacení částky 2.080.447.226,12 Kč nezastavuje (§ 220 o. s. ř.).

Výroky II. a III. nebyly odvoláním napadeny a zůstaly proto nedotčeny (§ 206 odst. 3 o. s. ř.). Nad rámec uvedeného pokládá odvolací soud za nutné zdůraznit, že ačkoliv je otázka existence nároku žalované na zaplacení náhrady škody způsobené tvrzeným nesprávným úředním postupem notáře či Ministerstva financí otázkou významnou pro posouzení

důvodnosti obrany žalované v tomto řízení, je třeba k případnému přerušení řízení přistupovat kriticky a s ohledem na stav druhého řízení tak, aby nedocházelo k neodůvodněným průtahům.

Proti tomuto usnesení není přípustné dovolání (§ 238 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 229 odst. 4 o. s. ř.)

V Praze dne 22. července 2016

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: *Hana Tomanová*